

28 Ιουλίου 2025

Όσιος Πάυλος ο Ξηροποταμινός

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Όσιος Παύλος ο Ξηροποταμινός - Ιερός Ναός Πρωτάτου (1290 μ.Χ.), έργο του Μανουήλ Πανσέληνου

Image not found or type unknown

Όσιος Παύλος ο Ξηροποταμινός - Ιερός Ναός Πρωτάτου (1290 μ.Χ.), έργο του Μανουήλ Πανσέληνου

Εορτάζει στις 28 Ιουλίου εκάστου έτους.

Μονάς ο Παύλος ιδρύσας κάτω δύω,
Μονάς κατοικεί τας άνω μετ' Αγγέλων.

Βιογραφία

Ο Όσιος Παύλος έζησε τον 10ο αιώνα μ.Χ. και ήταν υιός ευσεβών βυζαντινών αρχόντων, κατά τον βίο του «ύπατος των φιλοσόφων», που από νωρίς ασπάσθηκε την αρετή.

Ως επαίτης αναχωρεί από την Κωνσταντινούπολη κι έρχεται αγνώριστος στο αγιώνυμο Όρος. Κοντά στη σημερινή μονή του Ξηροποτάμου, της οποίας υπήρξε

κτῆτορας, ἔστησε τὴν ἀσκητικὴ τοῦ καλύβη, ἔχοντας γιὰ στρώμα τὴ γῆ καὶ γιὰ προσκέφαλο μιὰ πέτρα. Ἡ ἀρετὴ τοῦ τὸν ἔκανε θαυμαστό καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔρχονταν ἀπὸ παντοῦ νὰ τὸν γνωρίσουν. Στὴν πατρίδα τοῦ, ὅπου γιὰ λίγο ἐπιστρέφει, γίνεται πηγὴ ωφέλειας μεγάλης.

Ὁ πόθος μεγαλύτερης ἡσυχίας τὸν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴ μονὴ τοῦ Ξηροποτάμου καὶ τὸν φέρνει στους πρόποδες τοῦ Ἄθω, ὅπου καὶ ἀναγκάζεται ἀπὸ τοὺς πολλοὺς μαθητὲς τοῦ νὰ κτίσει νέα μονή, πρὸς τιμὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, γνωστὴ σήμερον ὡς τοῦ Ἁγίου Παύλου. Προγνώρισε τὸ τέλος τοῦ πρὶν ἀπὸ ἀρκετὸ καιρὸ καὶ ἐτοιμάσθηκε γιὰ τὴν ἀναχώρησιν διδάσκοντας τοὺς μαθητὲς τοῦ: «ἔχετε, τέκνα καὶ ἀδελφοί, τὴν ἀγάπην, τὴν εὐχήν, τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν υπακοήν διότι ὅποιος μοναχὸς δὲν ἔχη αὐτάς τας ἀρετάς, δὲν πρέπει νὰ λέγεται μοναχὸς, ἀλλὰ κοσμικὸς».

Κείμενα τοῦ Οσίου Παύλου, σώζονται στὴ Μονὴ Ξηροποτάμου, ἐκ τῶν ὁποίων ἕξι Κανόνες στους Ἁγίους 40 μάρτυρες, κανόνας ἱαμβικὸς στὸν τίμιον σταυρὸ καὶ λόγος στα Εισόδια τῆς Θεοτόκου.

Νεώτερη ἀκολουθία συνέθεσε ὁ μοναχὸς Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης.

Σημείωση

Σύμφωνα με τὸν Σ. Ευστρατιάδη ἡ βιογραφία τοῦ οσίου Παύλου, ποῦ βρίσκεται στὸ Νέον Ἐκλόγιον, εἶναι τελείως φανταστικὴ. Σ' αὐτὸ φέρεται ὡς γιὸς τοῦ Βασιλιά Μιχαήλ Α' τοῦ Ραγκαβέ (811 - 813 μ.Χ.) καὶ τῆς θυγατέρας τοῦ Αυτοκράτορα Νικηφόρου τοῦ Γενικοῦ. Εὐνουχίστηκε σὲ παιδικὴ ἡλικία καὶ ἔφτασε σὲ μεγάλη ὕψος φιλοσοφίας. Ἀπαρνήθηκε τὸν κόσμον καὶ πῆγε στὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπου ἔκτισε τὴ Μονὴ Ξηροποτάμου, τῆς ὁποίας καὶ ἐγένετο ἡγούμενος. Ἡ ἀγιορείτικὴ παράδοση ὅμως, τὸν θέλει σύγχρονον τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἱδρυτῆ τῆς Λαύρας.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Βασιλείου ἀξία ἀνταλλαξάμενος, τὸν θεοῦφαντον τρίβωνα τῆς ὄσιας ζωῆς, ὡς ἀστὴρ ἑωθινὸς ἐν Ἄθῳ ἔλαμπας, καὶ ὁδηγεῖς φωτιστικῶς, Μοναζόντων τοὺς χορούς, πρὸς κτῆσιν τὴν τῶν κρειπτόνων, Παῦλε Πατέρων ἄκρατης, καὶ πρεσβευτὰ ἡμῶν πρὸς Κύριον.

Κοντάκιον

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ὡς ἀνάκτων βλάστημα, Παῦλε θεόφρον, κληρονόμος ἀξίος, καὶ υἱὸς ὠφθῆς εὐκλεῆς, τοῦ οὐρανοῦ Παντάνακτος, δι' ἰσαγγέλου ζωῆς Πάτερ Ὅσιε.

Μεγαλυνάριον

Ἦφθης βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ὡς ἀνάκτων γόνος, κληρονόμος δι' ἀρετῶν· σὺ γὰρ Πάτερ Παῦλε, ἀγγελικῶς βιώσας, τῆς ὑπὲρ νοῦν εὐκλείας, λαμπρῶς ἤξιωσαι.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Όσιος Παύλος ο Ξηροποταμινός - 1870 μ.Χ. (Χείρ Β. ιερομονάχου) - Μονή Ξηροποτάμου, Άγιον Όρος

Image not found or type unknown

Όσιος Παύλος ο Ξηροποταμινός - 1870 μ.Χ. (Χείρ Β. ιερομονάχου) - Μονή Ξηροποτάμου, Άγιον Όρος - Στο ειλητάριο υπάρχει η επιγραφή: «Καμφθητι υιέ παντάναξ υψιμέδων,/ λιταίς τεκούσης εν τη Σταυρού υψώσει, / ευρείν δίδου τε, παύλαν των εναντίων/ ύς περ συνήξεν ο ζηλός σου ενταύθα / τευβθώσι λαμπρώς Σταυρός σου όταν λάμψη».

Άγιοι Στέφανος και Παύλος ο Ξηροποταμινός - μέσα του 18 αι. μ.Χ., Νέα Σκήτη Άγιον Όρος

Image not found or type unknown

*Άγιοι Στέφανος και Παύλος ο Ξηροποταμινός - μέσα του 18 αι. μ.Χ., Νέα
Σκήτη Άγιον Όρος*

OLYMPUS DIGITAL CAMERA
Όσιος Παύλος ο Ξηροποταμινός